

Op Stapel 2021-20

9 juni 2021

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Beleid en Belangenbehartiging kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:

GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Beleid en Belangenbehartiging
Team Beleidsthema's en Onderhandelingen
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Kleuteronderwijs-Kinderopvang-Buitenschoolse opvang**

Ontwerp-BVR over de financiering van vernieuwende projecten die inzetten op een doorgaande lijn tussen kinderopvang van baby's en peuters, kleuteronderwijs en kleuteropvang

Het gaat om een besluit dat het kader schetst voor het subsidiëren van proefprojecten die (in een regelluw kader) inzetten op de 'doorgaande lijn': projecten die kunnen bijdragen aan de pedagogische continuïteit tussen baby- en peuteropvang, kleuteronderwijs en buitenschoolse (kleuter)opvang.

Er komt een oproep van het *agentschap Opgroeien regio*: twaalf lokale samenwerkingsverbanden krijgen de kans een praktijkmodel te ontwikkelen voor kinderen van 0 tot 6. Het gaat om een subsidie van 45.000 euro per jaar gedurende drie jaar (1 januari 2022-31 december 2024) ter ondersteuning van personeels- en werkingskosten.

Een lokaal samenwerkingsverband bestaat minstens uit een organisator kinderopvang van baby's en peuters, een organisator buitenschoolse activiteiten die kleuteropvang organiseert en een onderwijspartner, die samen afspreken hoe de subsidie wordt besteed. Ook andere relevante partners kunnen worden betrokken. De subsidie komt toe bij de partner die het samenwerkingsverband aanwijst als eindverantwoordelijke.

Het project moet een breed aanbod realiseren:

- dat kinderen de kans biedt op rijke en gevarieerde ontplooiingskansen en speelmogelijkheden;
- dat structurele continuïteit in tijd en ruimte biedt:
 - de dagindeling voorziet in een goede balans van inspanning en ontspanning doorheen de hele dag, het hele jaar door, met inbegrip van (de) schoolvakanties;
 - in de nabije omgeving;
- dat kwaliteitsvol en bruikbaar, beschikbaar, betaalbaar, bereikbaar, bekend, bevattelijk en betrouwbaar is.

De aandacht voor continuïteit met de thuissituatie en de buurt moet blijken uit:

- het ontwikkelen van een gedeelde visie en praktijk met betrekking tot ouderbeleid en ouderparticipatie

en

- de verbinding met preventieve gezinsondersteuning, waaronder het Huis van het Kind, en met cultuur en vrije tijd, de lokale besturen en de CLB's.

De opvang en begeleiding van kinderen binnen een samenwerkingsverband mag voor ouders en kinderen geen afbreuk doen aan hun vrije keuze voor opvang of hun vrije schoolkeuze: die moet altijd gegarandeerd blijven.

Een eerste, exploratieve, fase (1 januari 2022-31 augustus 2023) dient om het projectvoorstel verder uit te werken, het draagvlak bij de partners te verhogen en mogelijke drempels (met name in de regelgeving kinderopvang, onderwijs, preventieve gezinsondersteuning en buitenschoolse activiteiten) en essentiële randvoorwaarden te detecteren.

Op basis van de bevindingen uit de eerste fase kan een stuurgroep (samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken departementen, inspectiediensten, schoolbesturen, opvangorganisaties, vakbonden en eventueel externe experts) voorstellen doen voor een regelluw kader voor de verdere realisatie van de projecten.

Voor participatie, zowel in de exploratiefase als in de tweede fase, is telkens het akkoord in het lokale comité nodig.

Het samenwerkingsverband voert de volgende opdrachten uit:

- het uitwerken en uitvoeren van een gedeelde pedagogische visie en praktijk, waarbij wordt ingezet op:
 - a) pedagogische en zorgcontinuïteit vanuit het perspectief en de noden van het kind;
 - b) de verbinding en balans tussen zorg, leren, spelen en opvoeden, met aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van elk kind;
 - c) kwaliteitsvolle interacties met en tussen kinderen met het oog op de ontwikkeling van een positief zelfbeeld en een brede ontwikkeling van motorische, cognitieve en psychosociale competenties. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar de taalontwikkeling en het verwerven van het Nederlands;
 - d) gelijke kansen voor alle kinderen. Het lokale samenwerkingsverband richt zich tot alle gezinnen met kinderen, kinderen en aanstaande ouders. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte;
- het vormen van een professionele leergemeenschap: medewerkers, waaronder kinderbegeleiders en leerkrachten, leren er van elkaar en ontwikkelen een gezamenlijke visie en praktijk met betrekking tot professionalisering.

De subsidieaanvragen moeten worden ingediend bij *Opgroeien regie* (dat daarvoor een formulier ter beschikking stelt). Bij de aanvraag hoort een ondernemingsplan: een omgevingsanalyse (het in kaart brengen van de behoeften, het bestaande aanbod en de opportuniteiten), een overzicht van de doelstellingen, acties en de resultaten die ermee beoogd worden en een tijdspad, en een overzicht van de partners, hun competenties, en hun rol en eigen inbreng.

De toewijzing¹ gebeurt op basis van de score op de selectiecriteria (met minstens één project per provincie en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest²) én de inschatting van de kwaliteit en de financiële draagkracht van de partners (over de kwaliteit van de betrokken onderwijsinstelling adviseert de onderwijsinspectie: scholen die bij een doorlichting in 2018-19 of later een ongunstig advies kregen of een gunstig advies met de verplichting tekorten weg te werken, kunnen niet meedoen). Een voorstel moet minstens 60% scoren globaal over de criteria en minstens 50% op elk van de onderdelen:

1. (20 punten) de omgevingsanalyse;
2. (40 punten) de omschrijving van de doelstellingen, acties en beoogde resultaten die worden uiteengezet in het ondernemingsplan, met betrekking tot het realiseren van:
 - a) het breed geïntegreerd aanbod en de fysieke nabijheid;
 - b) de gedeelde pedagogische visie en praktijk;
 - c) het ouderbeleid en de ouderparticipatie;

¹ Door een jury 'evenwichtig' samengesteld uit medewerkers van *Opgroeien regie*, het departement Onderwijs en AgODi.

² Op voorwaarde uiteraard dat er voor de betrokken provincie effectief een projectvoorstel is met een voldoende hoge score.

- d) het toegankelijkheidsbeleid;
3. (40 punten) de organisatie van het vernieuwend project, met betrekking tot het opzetten van:
- a) de projectstructuur, met inbegrip van de mate waarin en de wijze waarop de partners van het lokale samenwerkingsverband samenwerken;
 - b) de professionele leergemeenschap;
 - c) de monitoring en zelfevaluatie;
 - d) het bijbehorende tijdsplan.

Het besluit bevat verder nog bepalingen over de opvolging, de vervroegde stopzetting van het samenwerkingsverband (en overdracht van de middelen), de (zelf)evaluatie, het toezicht, de ingebrekestelling, de uitbetalingsmodaliteiten en de indexering van de middelen. We gaan daar in het bestek van *Op Stapel* niet op in. Voor nadere bijzonderheden over de manier waarop de projectvoorstellen moeten worden ingediend en de uiterste indieningsdatum, verwijzen we naar de oproep die het *agentschap Opgroeien regio* zal verspreiden zodra het BVR is goedgekeurd.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het ontwerp, maar maakt enig voorbehoud:

- in artikel 7 kondigt de Vlaamse Regering aan *dat zij, op basis van de voorstellen van een stuurgroep, een regelluw kader kan uitwerken met het oog op het ten volle realiseren van de doelstellingen van de geselecteerde projecten.*

Binnen haar eigen bevoegdheden kan de Vlaamse Regering altijd aan regelluwte werken: ze hoeft zichzelf daarvoor niet te machtigen. De vertegenwoordiger van de minister gaf aan dat het de bedoeling is in voorkomend geval ook in te grijpen op in decreten vastgelegde regels. Wat het onderwijs betreft, kan daarvoor alleen een rechtsgrond gevonden worden in het decreet van 9 december 2005 *betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs (proeftuinendecreet)*. Het GO! is dan ook van oordeel dat het decreet als rechtsgrond in de aanhef van het besluit had moeten worden toegevoegd: ook al bevat het besluit dat regelluwe kader niet, de regering neemt in het besluit alvast wel de opdracht ertoe op zich;

- met de bepalingen in het laatste lid van artikel 8 en in artikel 13, 4° geeft de overheid de onderwijsvakbonden tot twee keer toe zonder meer een vetorecht op deelname van een schoolbestuur aan het project. Het GO! vindt nergens een rechtsgrond die de regering machtigt om op dergelijke flagrante manier in te breken op het syndicaal statuut.

Het GO! begrijpt niet waarom de overheid niet is willen ingaan op zijn suggestie het proeftuinendecreet bijkomend als rechtsgrond in te schrijven in de aanhef van het besluit en een verwijzing op te nemen naar artikel 3, § 1, derde lid van het decreet. Daarmee had de overheid evengoed haar doel – een breed draagvlak vinden bij het (onderwijs)personeel – bereikt, mét respect voor het syndicaal statuut en de rechtsorde. Artikel 3, § 1, derde lid bepaalt: *“De Vlaamse Regering zal er zich telkens van vergewissen dat de scholen en centra die tot tijdelijke projecten willen toetreden of zelf tijdelijke projecten willen organiseren, deze tijdelijke projecten hebben overlegd en/of onderhandeld in de bevoegde participatieorganen. Indien een project sterk ingrijpt op arbeidsorganisatie en arbeidsvoorwaarden, dan zal de aanwezigheid van een protocol van akkoord of een protocol van niet-akkoord met betrekking tot de onderhandelingen in de bevoegde participatieorganen, voor de Vlaamse Regering een zeer belangrijk element vormen.”*.